

Sau 92 năm tßi thß, ngày 07-9-2009 Đßc Cha Phaolô Lê Đßc Trßng, nguyên giám mßc phß tá tßng giáo phßn Hà Nßi đã đßc Thiên Chúa gßi vß.

Trong hßn 60 năm linh mßc và 15 năm giám mßc, ít ai bißt rß vß thân thß, gia cßnh nhßt là tác phong, nhân cách cßa ngài. Cho đßn nhßng năm cußi đßi khi hai tßp Hßi Ký 1 (2006) và 2 (2007) đßc phß bißn gißi hßn trong nßc, mßt sß ngßi mßi bßt đßu lß mßnh nß ra nßi Đßc Cha Phaolô mßt nhân cách lßn.

Nhßng vßn chßa đß rß nét.

Phßi chß tßi sau Thánh Lß an táng tßi Nhà Thß Chính Tòa Nam Đßnh ngày 09-9-2009, khi Hßi Ký tßp 3 đßc công bß*, ngßi ta mßi cßm nhßn đßc trßn vßn chân dung cßa ngßi môn đß Chúa Kitô đã âm thßm nhßng can đßm sßng và thß nghißm nißm tin son sßt cßa mình gißa nhßng tháng năm đßy bißn đßng trong lòng Giáo hßi và Quê hßng. Đßy là hình ßnh cßa đoá hoa sen tinh khißt lßng lßng vßn lên gißa bùn lßy nhß bßn.

Mßt mßu ngßi đßn sß, khiêm tßn

Qua nhßng chßng tß đß lßi trong ba tßp Hßi Ký, và qua nhßng phát hißn sau này cßa nhißu nhân chßng, cho thßy Đßc Cha Phaolô là mßt mßu ngßi đßn sß, khiêm tßn, cßu mang mßt tinh thßn nghèo khó bßm sinh. Và khi tinh thßn nghèo khó, đßn sß, khiêm tßn bßm sinh ßy đßc tôi luyßn trong môi trßng Kitô giáo thì chß có tăng thêm chß không hß sút gißm.

Trong đßn thußt lßi thßi thß ßu và bßc đßng Mßc vß ß phßn 1 Hßi Ký toàn tßp, Đßc Cha đã giải bày tâm trßng bản khoßn, bßt rßt pha lßn ßu tß cßa mình khi chßng kißn lßi sßng cách bißt mà ngài cho là "đß thßng" cßa gißi giáo sĩ và cung cách "khúm núm, lß đß" quá lß cßa giáo dân đßi vßi nhßng ngßi chßn gißt linh hßn trong nhßng năm cußi thß kß, ngay gißa lòng mßt chß đß gßi là "xã hßi chß nghĩa".

Mßt đßu đß thßng khác theo quan sát cßa đßc cha Phaolô ngay tß khi còn là mßt hßc sinh nhß

trong xđ o quê nhà thì tu ng nh ng i giáo dân Vi t Nam có v a thích l i s ng quan liêu, hách đ ch, xa cách c a giáo sĩ h n là thái đ bình dân, thân c n c a các ngài! Đ c cha vi t:

"Giáo dân kính m n các cha là th . S quý m n đó có giúp gì cho các cha trong con đ ng nhân đ c thiêng liêng hay ch giúp làm n y tính kiêu k , xa cách, y m , bi ng nhác vi c b n ph n, t o nên m t l p ng i l th ng, k đ ? Cách đ i x v i các ngài cũng l th ng. Chào cha l i ph i thêm nh ng ti ng: 'con xin phép l y cha'. Lúc ra v : 'Con xin phép v , đ cha ngh ', đ ng nh cha ch có ngh ng i, n m vãng ch ng ph i làm vi c gì. M t n p s ng t n t i qua nhiều th h .

Chân dung Đ c Cha Phaolô Lê Đ c Tr ng

T ng r ng cu c 't ng quét' mà c ng s n th c hi n m i t ng l p xã h i có th l t đ đ c cách s ng đó. Xem ra trái l i! Cũng nh m t s ng i hách đ ch quan liêu n i các cán b xã h i - thì các linh m c vào cu i th k i Vi t Nam, v n th a t n p s ng quan liêu, hách đ ch ch ng kém x a.

... cha nào hi n lành, bình dân, xem ra nhi u ng i l i không thích. Thí đ cha Hi u, khi đ n ch i nhà ông tr tôi đang làm trum, th y ng i ta giã g o, ng i cũng đ ng lên c i giã, bà con coi là t m th ng..... C ch bình dân đó nh h ng l n đ i v i tôi"

Ngài t h i: "nh h ng bao nhiêu?" và t tr l i: "Su t đ i".

Hé m đôi chút v mình, tác gi h i ký cho hay: "Tính tôi nhút nhát, không thích ra m t. S g p ng i gi u có quy n sang, thích giao thi p v i nh ng ng i dân nghèo khó". (HK toàn t p Ph n

Mặt – Thời Thời & Bác Đáng Mác Vá, trang 25-26).

Trong bài giảng thuyết nhân Thánh Lán táng Đác Cha Phaolô & Nhà Thá Nam Đánh hôm 09-9-2009, Đác Cha Lôrenxô Chu Văn Minh, đáng kim giám mác phá tá Hà Nái, làm cháng: "Trong cuác sáng riêng tá, ngài luôn sáng khó nghèo, không ham há háng thá giàu sang, ngài ăn uáng đám bác, mác áo vái thô, đi guác mác" Vá đám này, ngái ngoái cuác chá cán nhìn tám hình cháp chiác giáng ngá đán sá, thanh đám cáa vá giám mác quá cá là đá rõ.

Trong Hái Ký toàn táp Phán II ngài viát vá hàng Giám Mác vái nháng lái lá cáng trác nhá sau:

"Giám Mác đoàn, yáu (...) Thiáu đoàn kát, chia rá theo mián, theo đáa pháng (...) Vá thì chá lo cho quyán lái cáa Giáo phán mình, không quan tâm máy đán quyán lái chung; vá khác lo báo vá vinh quang (hác vá), háu hát nhát nhát sá sát, nhát là các vá mián Nam, vì luôn bá mác cám chián bái.

Đác Giám Mác Má Tho đáo đác chân chính bá coi là lám cám. Không thiáu nháng vá ká thá Giáo phán nhá to, thám má ác, và thám chí náu có thá, ván đáng cách nào đó đá đác chuyán vào nháng vá trí cao sang." (HK toàn táp Phán II – Giáo Hái CGVN Trác Cán Bảo Thái Đái, trang 256)

Hán ai hát Đác Cha Phaolô có quyán và có đá tá cách đá đáa ra nháng nhán đánh tháng thán trên đây. Gián đá vì cũng trong bài giảng nhân Thánh Lán táng ngài, đác giám mác phá tá táng giáo phán Hà Nái đã làm cháng trác sá hián đán đáng đá các chác sác trong Giáo hái và nhiáu ngàn tín háu nhá sau:

"Là con ngái i khiêm tán, tuy 2 lán đác Đác Háng Y Giuse Maria Trán Nhá Khuê đá cá làm Giám mác, nháng ngài đáu tá chái. Lán thá ba vì nhu cáu cáp thiát cáa Giáo Phán Hà Nái, ngài nhán làm giám mác phá tá giúp viác đác Háng Y Phaolô Phám Đánh Táng, khi đã báy mái i lám tuái."

Vá chá chán can tráng -

Ngôn ngữ và Ngôn sứ miệt mài rao giảng

Sau bị n c đ t n c b chia đôi năm 1954, cùng v i m t s linh m c, cha Phaolô Lê Đức Trường đã ch n i mi n B c, can đ m ch p nh n vai trò ch ch n –h n th , vai trò Ngôn S , gi a m t xã h i vô th n, vô luân, vô tôn giáo, vô t qu c-. V n theo đánh giá c a Đức Cha ph tá TGP Hà N i Lôrenxô Chu Văn Minh, thì "Ngài là m t ngôn s nhi t thành luôn hằng say rao gi ng L i Chúa, th i thu n i cũng nh không thu n i. Nh ng bài gi ng c a ngài súc tích, m ch l c lời cu n lòng ng i, là đèn sang, soi l i ch đ ng cho dân Chúa".

Trong su t nh ng năm tháng khó khăn, nghi t ngã, đ ng và nhà n c c ng s n tuy không ra m t bách đ o nh nh ng th k tr c, nh ng b ng nhi u ph ng th khác nhau, h đã âm th m ti n hành nh ng th đ n tinh vi, thâm đ c nh m tiêu di t i n h i các tôn giáo, nói chung, cách riêng Giáo h i Công giáo.

Thí d nh h chiêu d nh ng thành ph n tín h u –bao g m c giáo dân và m t thi u s giáo sĩ- b t mẫn, có cu c s ng bê tha, r i đ o đ l p ra nh ng t ch c nh "y Ban Liên L c Nh ng Ng i Công Giáo Yêu N c, Yêu Hòa Bình, T Qu c", ban đ u i mi n B c và "y Ban Đoàn K t Công Giáo Yêu N c" sau này i mi n Nam đ dùng chính ng i Công giáo đánh phá Giáo h i theo ki u "g y ông đ p l ng ông"; h hóa, mua chu c các đ ng b c nh m chia r n i b Giáo h i; ng m t c b m i ph ng ti n giáo đ c, đào t o, n lột khi n cho vi c h c đ o, tìm hi u giáo lý b tr ng i. Đ y là ch a k nh ng th đ n vu oan, giá h a nh m b t b , k c gi t chóc, th tiêu các linh m c, tu sĩ nh tr ng h p cha Nguy n VănVinh thu c Giáo ph n Hà N i b giam c m đ n ch t i nhà tù khét ti ng C ng Tr i ch ng h n.

Trong H i Ký toàn t p, Đức Cha Phaolô đã nhi u i n công khai nói t i ch tr ng thâm đ c c a đ ng và nhà n c c ng s n nh m lo i kh i tâm trí ng i dân, nh t là gi i tr nh ng ý ni m v "Ông Tr i" v "Thiên Chúa". Trong HK toàn t p Ph n M t – Th i Th u & B c Đ ng M c V (trang 157), đ c cha nh n đ nh: "ng i x a khiêm t n kh n c u: 'L y tr i m a xu ng' thì nay 'thay tr i làm m a'.

T t c đ u có ý ch i b Thiên Chúa, ho c có Thiên Chúa thì cũng ch là nhân v t r t t m th ng, ch ng có ích gì cho chúng ta; còn c n tr b c ti n c a nhân lo i là khác! Đúng v i cái kh u hi u c a ông t Các Mác c a h : 'Tôn giáo là thu c phi n mê ho c nhân dân' (La religion est l'opium du peuple)."

Đức ông cũng niềm tin nơi Thiên Chúa của các tín hữu hữu tri thức tiêu luân cho rằng không có Thiên Chúa của người công s, trong thời gian Nam Đ, linh mục Phaolô Lê Đức Trần đã vận động tôi đa nhng phng tín eo hợp có trong t m tay đ vi t, chuyển ng, in và phát hành "chui" nhng t p tài liệu v giáo lý c b n. Đức cha vi t:

"Chính tôi quay máy ronêo của tôi, trong m t buồng đóng kín, chỉ có mình tôi và cháu tôi là Oánh, hai bác cháu, chỉ không có người khác, đ vi c in đ c gi kín..." (Trang 150)

Vi c làm này nhà n c không th không bí t và vì th :

"...h khó ch u v nhng v n đ tôi đ a ra b n ch t là người c v i đ u h tuyên truy n. Chng h n lúc đó người ta nói, nh t là trong các trng h c, con người không có linh h n. H thu c phái duy v t mà!". Vì th : "Tôi vi t sách: Con người phải có linh h n" (Trang 157)

Lòng trung thành v i đ c tin Công giáo của đ c cha còn đ c bi u hi n qua nhng l n ngài đ c m i đi "làm vi c". Trong H i Ký, ngài k l i chi ti t cu c đ i tho i sau đây:

"M t tháng sau, tôi b g i ra Vi n K m Sát Nhân Dân làm vi c. Vi n K m Sát có ch c năng đ u tra xác minh đ k n đ đ a ra Tòa án. L n đ u tiên và c đ i tôi chỉ có l n này m i bí t Vi n K m Sát.... Chung quanh tôi đ ba ch c giáo gian, tôi quen m t m t s v n đ n nhà x đ u tranh. Ông Vi n Trng c t t ng h i:

- Ông có làm phép đ o cho anh này không (tôi không nh tên)?

- Tôi th a: Có.

- Khi làm phép thì ông đã nói th nào?

- Điều u này luật đäo chúng tôi không đäc phép nói.

- Ông phäi nói, vì đây là pháp luật đòi hỏi.

- Tôi không đäc phép nói, vì luật chúng tôi đäy räng: khi giäi täi thì không bao giờ đäc nói điều u ngäi ta nói väi tôi, dù có phäi chät cũng không đäc nói: đó là bí mät toà giäi täi, chúng tôi phäi giữ väi giá mäng säng chúng tôi.

Häc häi đi häi läi mãi, tôi vän chä thäa có mät câu:

- Tôi không đäc phép nói.

Räi hä häi hàng mäy chäc câu häi vu vä, trong đó có mät câu quan trọng:

- Ông có tôn trọng chính quyän không?

- Có - luật đäo chúng tôi đäy điäu äy.

Cä mät ngày thäm vän, chä có läi häi đáp đó là đäng hoàng.

Ông Viän Träng đäc läi biên bän đä tôi ký. Khi đäc đän câu: ông có tôn trọng "chính quyän" không? thì ông ta läi häi: ông có tôn trọng luật pháp nhà näc không? Tôi ngät läi ông ngay và nói: Ông không häi tôi thä. Näu ông häi tôi 'có tôn trọng luật pháp không', thì tôi thäa khác".

- Ông tha khác tha nào?

- Nếu ông hỏi có tôn trọng chính quyền thì tôi tha có và không đi u ki n. Vì luật do d y dù chính quyền là tha nào đi n a, cũng phải tôn trọng. Còn nếu hỏi: Có tôn trọng luật pháp nhà n c không, thì tôi tha khác.

- Tha tha nào? Rồi ông ta gi cao cu n Hi n pháp lên:

- Đây luật pháp nhà n c, dù là T ng tha ng, dù là Ch t ch n c cũng phải tuân theo. Và ông ta tr nh tr ng h n n a, h i khi d n t ng ti ng:

- Ông có tuân theo pháp luật nhà n c không?

Tôi cũng tr nh tr ng và d n t ng ti ng:

- Tôi tôn trọng luật pháp nhà n c, khi luật pháp đó không ng c đ o lý chúng tôi.

Ông ta i nói to h n và d n t ng ti ng:

- Đây! Pháp luật nhà n c! Ông có tôn trọng không?

Tôi cũng d n t ng ti ng:

- Tôi tôn trọng khi luật pháp đó không có gì đi ng c v i đ o lý chúng tôi. Còn nếu có đi u gì ng c v i đ o lý chúng tôi, i ng tâm tôi không bu c phải theo.

- Thế nào là không hợp với lòng tâm?

Tôi ví dụ :

- Ngày xưa vua chúa ra luật cấm đồ, thì dù có chết cũng không tuân luật vua chúa. Đó là cái chết của các Thánh Tử Đạo chúng tôi đó.

Ông Viên trần không còn gì mà nói. Tôi cũng thế ..." (HK toàn tập Phấn Ba – Cái Nhìn Đới
Về Việt Minh & Chế Nghĩa CS, trang 365-366-367) .

Đức cha Phaolô và "y Ban" phá đồ

Đieu k diu là m c d u d ng ph Đức Cha Phaolô Lê Đức Trần là linh mục Vũ Xuân K ,
ng i sau năm 1954 t ng gi ch c v Ch t ch "UB/LL/YTQ&YHB" mà h u thân c a nó là
"UB/ĐK/CGYNVN" m i n Nam sau này, nh ng d ng nh không bao gi , dù ch trong phút
giây, tâm h n và ý chí ngàì b lung l c hay chao đồ. Đức cha luôn có m t l p tr ng kiên đ nh
và d t khoát. Nói v "Cha B ", Đức Cha Phaolô vi t: "Cha K su t đ i v n quý m n tôi, nh ng
tránh tôi vì bi t tôi không cùng l p tr ng v i ngàì". (HK toàn t p Ph n B n: Ph l c – Đôi hàng
v thân th Đức Phaolô Lê Đức Trần – Vũ Sinh Hiên. Trang 502).

Theo đức cha thì c giáo ph n Hà N i th i y cũng có m t l p tr ng d t khoát nh v y:

"Thông cáo v 'y Ban liên l c nh ng ng i công giáo yêu t qu c yêu hoà bình' có ch ký c a
cha Đình L u Nhân, cha chính Đ a ph n. B n thông cáo nói v v i c dùng ch "Công giáo". Ch
đ c dùng danh nghĩa đó đ i v i nh ng đoàn th đã có phép giáo lu t: đây cái y Ban này
không có phép, nên là sai lu t. V i m t s lý do khác n a, ng i Công giáo không đ c gia
nh p phong trào đó. Thông cáo đó đ c đ a đi các n i chính trong các Đ a ph n" (Hk toàn t p
Ph n M t – Th i Th u và B c Đ ng M c V , trang 148)

Đến một độ nào thì ngay sau đó, đức cha xác định quan điểm và đức tính riêng của ngài như sau:

"Cái ý Ban đó, tôi cho rằng chỉ là bước đầu để đi đến việc lập Giáo hội tự trị, như là một cộng đồng Công giáo nào. Vì thế, bản thông cáo kia chưa đủ. Tôi muốn trình bày với mọi liên hệ giữa người Công giáo Việt Nam với Giáo hội hoàn vũ theo phương diện tích cực..." (Trang 149)

Trong một Phong trào các Patriotes, HK toàn thể Phận Hai, tác giả viết:

"... Giáo Hội không nghi ngờ vì nhóm đó trong nhiều năm, vì đó là công cụ để phá đạo, bách hại đạo, giết hại người Julien Apostats: lấy đạo chống đạo, lấy người có đạo để người có đạo, lấy con cái chống lại cha mẹ Người Công giáo chịu bao khổ nạn khó, tù đày cũng là do nhóm này... Cũng may là những linh mục hay giáo dân lãnh đạo đức cha chọn những thành phần không đạo đức, nên ít ai theo; những hội lấy có quy tắc của nhà nước, mà họ dốt nát, nên càng dốt hơn, người ta vừa sợ, vừa biết một chút của họ. Vì thế, nó đã sụp đổ tàn tạ không có miền Nam đến thì sụp đổ và hội phục nó dẫu bị nhân hiện tại mà "ý ban Đoàn kết". Ủy ban này có lãnh đạo trí thức (các linh mục bị ngưng cấp), tìm đức cha để tâu màu mỡ miền Nam và sống mạnh mẽ, như vào việc thay đổi chiến thuật..." (HK toàn thể, Phận Hai – Giáo Hội CGVN Trách nhiệm Công Dân Bảo Thủ Địch, trang 260-261)

Sau đó, đức cha xác tín rằng dù thay tên đổi họ thì bản chất của những tổ chức này vẫn chỉ là một tay sai của chế độ. Vì thế ngài không đồng ý:

"Forme có đổi, fond vẫn không thay đổi. Tuyên bố không tách khỏi Giáo hội, lấy còn giúp in những sách đạo, phụ biên Phúc Âm giáo lý, giúp cho các cha các xứ đức cha quy định lấy nữa, đạo đức đạo dăng, những thức tự vẫn là tách khỏi Giáo hội, vì họ làm mọi việc đó nhân danh họ, ngoài quy định chính thức của Giáo hội" (Trang 261).

Bàn sâu vào những nguy hại mà những thành phần đi theo tổ chức phần đạo kia phải gánh chịu, kết quả gì lãnh đạo trong Giáo hội thân cận với nó, chuốc nhục nó, để chế độ lấy những cách nào đó, đức cha viết tiếp:

"Hội phải thừa nhận rằng: đức cha chín cái lấy mà hy sinh một để thôi, có thể là một chút ... Ví dụ chế độ phần này: 'Ông là bản chất của tôi, ông giúp tôi rồi nhiều. Chúng ta là bản chất với

nhau!'.

Đã là ḅn ṭt ṿi nhau, đâu còn dám làm pḥt ý nhau, làm khác ý ông ḅn c̣a mình, pḥng chi làm ng̣c ý ḅn, tḥ mà ông ḅn kia ḷi là ng̣i tham lam, cho đi ṭt c̣ đ̣ ḷy ḷi ṭt c̣. Nḥn thục ṿ ng̣i ḅn đó, là hịn c̣ đ̣i ṣng cho ng̣i đó, c̣ Giáo ḥi, ṇu có tḥ! Nḥng ṃt khi đã trót ṛi, không tḥ rút ra đ̣c ṇa. Kinh nghịm x̣a là tḥ, nay ṿn tḥ. Nào ṃt quỵn ḷi, nào nguy c̣ ṭng ṭng, nào sĩ dịn. Nay ṃi cái ṃi ṇi đ̣u thay đ̣i, cḥ con ng̣i có tinh tḥn ly khai, cḥng Giáo ḥi thì ṿn y nguyên. Ṃt Đ̣c Giám Ṃc nói ṿ Ṭng Đ̣i Dịn c̣a mình đang thao túng ṃi vịc trong Giáo pḥn mà ṿ đó đã là và nay ṿn còn tinh tḥn patriot, Tòa Thánh đã bịt, đ̣ lụn cḥng đ̣i, mụn ṿ đó ṭ cḥc. Đ̣c Giám Ṃc nói: "Ông ỵ ṭt, giúp nhịu vịc, làm sao ḅi cḥc ông đ̣c. Khi nào tôi cḥt, ṭc kḥc ông ỵ ḥt quỵn". Bịt làm sao! Truỵn tḥt 100%! Nḥng ṇ loát mụn đ̣c ra ṃt, pḥi dán nhãn hịu "Đoàn Ḳt". Các tác pḥm ṃt giá ṃt pḥn, ḅ nghi ng̣. Nay đ̣i nhãn hịu "Xụt ḅn c̣a Tòa Ṭng Giám Ṃc".

Đ̣c cha cay đ̣ng ḳt lụn:

"Lãnh ṭ đã vào ng̣ toà ṛi!" (trang 261-262)

Ṿi tâm tình ṃn đ̣o, yêu ṇc sâu xa,

Đ̣c cha có cái nhìn c̣nh giác ṛt ṣm ṿ c̣ng ṣn.

Là ng̣i có ṃt kịn tḥc ṛng rãi, uyên bác, thêm vào lòng yêu ṃn Giáo ḥi và Dân ṭc cách sâu xa, ngay ṭ nḥng ngày đ̣u g̣i là Cách Ṃng Tháng Tám khi c̣ng ṣn còn mang danh hịu Vịt Minh, linh ṃc Phaolô đã có ṃt cái nhìn xuyên sụt ṿ cḥ nghĩa c̣ng ṣn và nhân ṿt Nguỵn Ái Qục núp ḍi tên Ḥ Chí Minh đ̣u nḥp cḥ nghĩa này vào Vịt Nam.

Trong Ḥi Ký ṿa Đ̣c Cha, ng̣i ta đ̣c đ̣c nḥng nḥn đ̣nh ṣc ḅn sau đây:

"Đảng cộng sản Đông Dương biết rằng Việt Nam dù sao cũng sẽ sụp đổ, nên ngay từ năm 1945, họ đã giữ cách tiếp cận gián tiếp, để tập hợp Hội Nghiên Cứu Chủ Nghĩa Mác. Ông Hồ Chí Minh còn khôn khéo làm thân với Đức Cha Lê Huân, và mời ra làm cố vấn... Dù vậy, ngày càng rõ: ông là Nguyễn ái Quốc, một người trù mưu cộng sản, phớt lờ khu Đông Nam Á. Lúc này chúng ta có đảng lao động hay cộng sản gì hết, mà chỉ đơn thuần là Việt Minh". (HK toàn tập Phan Hai – Giáo Hội CGVN Trùng Cấn Báo Thời Đại, trang 189-190)

Tiếp theo, trong một đơn kiện, ngài viết:

"... Có một cuốn sách rất nhỏ tìm được ở một hiệu sách ở Nam Định, trong đó tác giả viết ra một số câu hỏi câu trả lời dân gian để hiểu về một số vấn đề như 'Dân chúng là gì?' 'Công hoà là gì?', 'Độc quyền là gì?' v.v. Trong các câu hỏi trả lời, có một câu: 'Không tin vua là con trời, có đúng không?' - Trả lời: 'Trời cũng không có, thì làm gì có con trời'. Lời tuyên bố công khai và gián tiếp về tôn giáo có thể. Còn trong thực tế, chúng nào cũng rêu rao "tôn trọng tự do tín ngưỡng". Trong chiến tranh phá hoại (tiêu thụ kháng chiến), phải tôn trọng các nghi thức. Thế nhưng ban đầu, cố vũ phá huỷ các nhà xây kiên cố để phá hoại lòng dũng cảm. Một số nhà thờ bị thiêu huỷ, chôn vùi trong, như Đình Trì, Vĩnh Đà... bị thiêu huỷ hoặc bị đốt từ bên trong đánh sập. Một số nhà thờ như ở Kẻ Đồi, Đình Đồi bị bom Pháp đánh sập. Nhưng với bom đạn tàn phá như thế, ngày càng ta nghi có bàn tay Việt Minh dính líu. Có thể họ đã mua một tin mìn nào đó rồi, rồi ném nó kia có chứa vũ khí hoặc có Việt Minh hay bom đang đóng gói đó. Thế là Pháp đốt đi rồi bom, hoặc bắn ca nòng vào nó đó" (Trang 190-191)

Trong Hội Ký toàn tập Phan Ba, ngày càng ta được biết rằng những gì sau đây:

"Chúng ta có đảng Cộng sản Đông Dương với những người bạn đồng minh, nay xuất hiện dưới danh hiệu Việt Minh. Việt Minh là tên tắt của Việt Nam Độc lập Đông Minh Hội, là một tổ chức như họ nói 'bao gồm mọi đảng phái yêu nước, mục đích giành độc lập cho Việt Nam'. Đảng Cộng sản là linh hồn, là chủ yếu, là lãnh đạo của một tổ chức. Sau này với họ có hai đảng, đảng Xã hội, đảng Dân chúng. Hai đảng này cũng chỉ là cách nói của đảng Cộng sản chứ họ vẫn phải răm rắp theo đường lối của đảng Cộng sản. Cuộc gọi là "cách mạng" nay trở thành tên tuổi chứ không cách tô son vẽ phết sau này, mà cách tô phết của cộng sản thì có tiếng". (HK toàn tập Phan Ba – Cái Nhìn Về Việt Minh & Chủ Nghĩa Cộng Sản. Trang 276)

"Cách Mạng Tháng Tám, ngày giành chính quyền và anh ra để cứu lấy hôm, tôi thấy Ban cho tôi xem tờ báo không biết tên là gì, chỉ trông rõ và ngày nay trong trí còn nhớ rõ dòng chữ lớn: Ủy ban cách mạng lâm thời do ông Hồ Chí Minh chủ trì. Chúng ta nghe thấy tên ông Hồ Chí Minh

bao giờ. Nghe cũng dễ nhẽ, đức cũng kêu dễ y.

Bạn ơi cho tôi biết: đó là ông Nguyễn Ái Quốc. Tên ông này thì tôi biết lắm. Tôi đã nghe nói về ông, cái tên ông nó cũng làm cho tôi vui: Ái Quốc! Cái tâm tình nung nấu tu chí trệ khế p nĩ khế p thĩ. Thế nhẽ ng tôi biết ông là ngườ i cõ ng sũ n sũ ng Nga. Tôi có đức mĩ t vài tũ tuyên bũ trong Tũ p chí Cahier bũ ng tiũ ng Pháp, viũ tũ nũũ c Nga. Tôi chũ nhũ đũũ i nhũ ng tuyên bũ đó, có ký tên Nguyễn ái Quốc. Tôi e, e không dám nói, e sũ mĩ t chút, vì nhũ thũ chính xác ông là ngườ i cõ ng sũ n..." (Trang 279-280)

Nhũ ng giọng kũ tiũ p, tác giũ viũ t:

"Tôi cũng đã đức cuũ n Bũ c Mũn Sũ t (bũ n đũ ch cuũ n Moscou sans voile), nhũ ng tôi hiũ u sâu hũ n vũ cõ ng sũ n khi tôi đức cuũ n Les dogmes du communisme (Nhũ ng tín đũ u cũ a chũ nghĩa cõ ng sũ n). Cuũ n này tôi đũ ch ra tiũ ng Viũ t vào mĩ t kũ nghũ hũ..."

Bũ u khí chính trũ lúc này thũ nào? Nói đũ n hai chũ "Đũ c lũ p" ngũũ i Viũ t Nam nào lũ i không phũ n khũ i sau hàng trăm năm mĩ t nũũ c. Bũ o là đũ ng phẩi, phong trào ái quũ c nũ i lên đũ giành đũ c lũ p, nhũ ng hũ u tũ t cũ đũ u bũ đũ p tan tũnh. Quũ c Dân Đũ ng, rũ i Đũ i Viũ t nay chũ còn thoi thóp.... Hũ là mĩ t đũ ng kũ cũ u, giũ u chiũ n lũũ c chiũ n thuũ t, đũũ c quũ c tũ cõ ng sũ n nũng đũ, vì hũ là mĩ t chi nhũnh. Hũ thay đũ i hũnh đũ ng lũũn lũũn, nũn hũ đũ tũ n tũ i và phũt triũ n. Cũi đũ ng lũũ c giũp hũ mũ nh lên, lũũn lũũn là nũp đũũ i tinh thũ n ái quũ c. Lúc này mà nói đũ n cõ ng sũ n ra lũũnh đũ o, dũn ta chũ c không ai theo, trũ mũ y ngũũ i đũ là cõ ng sũ n, nũn hũ đũ i thũnh Viũ t Minh, vũ n ranh mũ, vũ n khũeo lũeo xoũy chiũ u, lũũn lũũt..." (Trang 280-281)

Cái nhìn sâu sũ c cũ a Đũ c Cha Phaolũ vũ chính sũch "tiũu thũ " & "cũ i cũch ruũ ng đũ t"

* Tiũu thũ khũng chiũ n: Tiũ p theo biũ n cũ gũ i là "cuũ c khũng chiũ n toũn quũ c" nũ ra vào cuũ i năm 1946, Viũ t Minh phũt đũ ng mũ nh mũ chiũ n đũ ch "tiũu thũ " mà ông Hũ gũn cho ý nghĩa là phũ i tũ o nũn cũ nh "vũũ n không nhũ trũ ng" đũ cho thũ c dũn Phũp khi tiũ n vào cũc thũ trũ n cũc lũũng mũ c cũ a ta không còn có nũ i trú quũn. Lúc bũ y giũ hũ u hũ t ngũũ i dũn đũ u hiũ u nhũ thũ và tin thũ t nhũ thũ. Vì vũ y có nhũ ng ngũũ i quũ hũũg say, nhiũ t thũnh vũ i nghĩa vũ cõng dũn đũ tũ đũ p phũ nhũ mũnh trũũ c khi di tũ n. Nhũ ng tác giũ Hũ i ký đũ sũ m nhũ n ra ý đũ nh thũm sũũ cũ a nhũ ng ngũũ i cõ ng sũ n khi phũt đũ ng rũ m rũ chính sũch gũ i là "tiũu thũ khũng chiũ n". Theo Đũ c Cha Phaolũ thì nó chũ là mĩ t ũm mũ u khũ i đũ u đũ nũ i tiũ p bũ ng cuũ c cũ i cũch ruũ ng đũ t sau

này nh m hoàn tất ch  tr  ng "c o b ng", tri t h  nh ng th nh phần t  s n m i b n, đ a ch  c  nh a c a, ru ng v  n đ  ti n l n c i g i l  x  h i ch  nghĩa, n i tr ng ra l  c ng s n.

Trong H i K y ng i vi t:

"T  năm 1948, Nam Đ nh l c t i v  ch  l  m t c nh hoang tàn, do chính sách ti u th  kh ng chi n c a Việt Minh.   đ u c ng th , c c th  x , th nh ph  nh  nh  Nam Đ nh, n i kh ng có qu n chi m gi  th i c c nh  đ u b  ph  hu ; c c ph  b n v  đ  ng c i quan c ng b  ph  hu .   c c l ng, c c x , c c nh  hai t ng, nh  l n c ng b  đ nh s p. L i do, đ  qu n đ i Ph p kh i l y đ  đ  đ ng qu n, l m b t (poste), l m c n c  đ a. L i do s u xa nh t, đ  h  người gi u, ti u hu  t i s n c a h , s n b ng giai cấp.

T i r  đ u đ , khi c n   qu  nh  h i 1947, L  Văn Bản c n b , em r  t i m t h m v  nh  mang theo t i li u. Trong c c tài liệu đ  c  n i: 'Chúng ta đ  th ng l i, m t l  ph  h y c a nh  c a b n ch ng, h    th nh ph , mang theo  t đ  đ c đ  s  t n. Nay ta b o khu này không an toàn, khu kia không an toàn; đ  đ c c ng k nh ch ng b n r  b n đ t h t, th  l  ch ng hai tay s ch kh ng'. Đ nh đ  qu n đ i Ph p l  m t m c ti u; đ nh đ  giai cấp t  b n l  m c ti u kh c, c n quan trọng h n. V i gi  s  c  đ u   được qu n đ i Ph p, m  t  b n v n c n ch m ch  ng i y n, th i đ i v i Vi t Minh, cách mạng ch a k  l  th nh c ng. Ph i ti u đ t hai k  th  c ng l c, m  k  th  t  b n c n ph i được đ nh g c h n. H  đ  đ t m c đ ch đ    th nh ph  Nam Đ nh." (HK to n t p Ph n M t – Th i Th   u & Bước Đường M c V . Tr ng 99-100).

Trong m t ch  ng kh c, t c gi  ghi nh n:

"C i 'ch n lược v  n kh ng nh  tr ng' kh ng phải ch  đ  đ i ph  ng không c n ch  đ t ch n, m  nh t l  d n c  c a v  n, c a nh  kh ng c n g i!" (HK to n t p Ph n Ba – C i Nh n Đ i V i Vi t Minh & Ch  Nghĩa C ng S n. Tr ng 307)

* C i cách ru ng đ t: Đ y là bi n c  được t c gi  H i K y coi là "long tr i l  đ t" do đ ng v  nh  nước ph t đ ng   mi n B c gi a th p niên 50. D  l  m t linh mục, nh ng v i t m t nh y u nước thiết tha, lu n g n b  v i nh p s ng n i tr i, b t h nh c a người d n trong thời nhi u nh  ng, tao loạn, đ c cha đ  qu n s t t ng đ  ng đ i nước bước c a gu ng m y c m quy n trong ti n tr nh c i cách ru ng đ t, t  giai đ n c c Đ i C i Cách được g i v  đ  "b t r " t i c c đ a ph  ng t i l c phong trào l n cao v i h ng tr m, h ng ng n người d n v  t i b  đ m ra đ u t ,

bạn xem nhå c, bạn giám công m hay bạn giữ t chä thå m khå c.

Một cách khái quát, tác giả Häi Ký nhå n đä nh:

"Cuåc cäi cách ruång đät nó dä đäi quá, giữ t nhiåu ngä i quá, đã làm hoen ä bä mät công sän luôn tuyên bä vì nä c, vì dân, vì đäc läp, väi bao là chính nghĩa xuäng." (HK toàn täp Phän Ba – Cái Nhìn Đäi Väi Viät Minh & Chä Nghĩa CS. Trang 375)

Đäc Cha Phaolô khäng đänh, cũng nhä mäi đäng läi, chính sách khác, khi phát đäng cuåc cäi cách ruång đät, đäng và nhà nä c công sän hoàn toàn räp khuôn nhäng gì quan thäy cäa hä đã thäc hiän täi Liên Xô và Trung Cäng.

"... Ngä i Công sän Viät Nam häc đäc kinh nghiäm cäa các anh Liên Xô, Trung Quäc, nên công cuåc đäc tä chäc rät chu đáo cän kä, tä lúc phát đäng đänh hoàn thành"

Kinh nghiäm đó nhä thä nào? Theo trình thuät cäa tác giả Häi ký thì:

"Đäu hät là cái khäu hiäu: 'Ngä i cäy có ruång' quá häp tình häp lý đi thôi. Cho đäc thä, đäm ruång đät ä tay nhäng ngä i có nhiåu quá mà san sä cho nhäng ngä i không có tí nào! Đó cũng là lä công bäng. Nhäng làm sao đä vui lòng san sä. Giáo Häi có luät công bäng, xã häi đäa trên bác ái. Công sän có phäng chäm đäu tranh đäa trên căm thù. Làm thä nào đä khäi đäy căm thù, hay nói chung, đä thành cán bä cäi cách, là đäi cäi cách?" (Trang 378)

Theo nhä n đänh bäng nhäng thäc chäng cäa Đäc Cha Phaolô thì đây là mät chính sách đäc chuän bä kä läng väi nhäng nhän sä gäi là "đäi cäi cách" đäc đäo täo có bài bän trong nhäng träng huän luyän đäc xây đäng ä nhiåu näi.

Đäc cha viät:

"...Nhĩng trĩng đĩc xây đĩng đĩ đào tĩ o đĩ cĩ cách. Tôi biĩt mĩt trĩng nhĩ thĩ Phĩ Lý..... Ngĩĩĩ ta đĩ y gĩ trong trĩng? Tôi không rĩ, tĩt cĩ là bí mĩt. Nhĩng khi thĩ y công viĩ c đĩ cĩ cách làm, thĩ biĩt hĩ hĩ c gĩ, đĩ c huĩ n luyĩ n thĩ nào?

Vĩ y đĩ cĩ cách đã làm gĩ? Xin hĩy đĩ c nhĩng giĩng HK sau đĩy:

"... Vào phòng hĩp, đĩĩ đĩng đĩc tuyên bĩ: 'Bà con nông dân đĩ cao cĩ nhĩ giĩc, vì đĩ ch nó ngĩĩ đĩng sau ta...'. Ngĩĩĩ ngĩĩ sau run sũ ...! Mĩt lúc nĩ a, đĩĩ lĩĩ nĩĩ: 'Bà con cĩ nhĩ giĩc, đĩ ch nó ngĩĩ ngay trĩng c mĩt ta'. Ngĩĩĩ trĩng c ngĩĩ sau đĩ u là đĩ ch cĩ. Không còn biĩt chĩ n chĩ nào nên ngĩĩĩ? Sũ sũt và sũ sũt...!

Ai nĩ y ngĩĩĩ yên chĩ, bĩt đĩ u cuĩ c 'đĩ u tĩ'. Tĩ cáo tĩĩ ác giĩi cĩp bóc lĩt, đĩ u tranh đĩnh đĩ giĩi cĩp bóc lĩt đĩ. Mĩĩ ngĩĩĩ bĩt đĩ u cuĩ c kĩ khĩ, đĩ tĩ cáo tĩĩ ác cĩ a bĩ n đĩ a chĩ cĩng hào ác bá. Nhĩng tĩĩ ác đĩ c bĩ a đĩ t ra nhiũ u hĩ n và nĩng nĩ hĩ n sũ thĩt.

'...Tôi vay hĩ n ta mĩ y bát gĩ o, hĩ n ta bĩt tôi viĩt vĩn tĩ thĩ bĩng mĩt sào ruĩng. Tôi không cĩ gĩ trĩ, thĩ là hĩ n ỉn không sào ruĩng cĩ a tôi. Và cĩ mĩ y lĩ n vay nhĩ vĩ y, rĩĩ không cĩ gĩ trĩ, thĩ là không còn mĩt mĩ u đĩ t đĩ cĩ m dũĩ'.

'Tôi cĩ y tĩ cho nó, chĩng may trĩĩ đĩ mĩt mùa, vì bão lĩt, nó cĩ thu tĩ nhĩ chĩng cĩ tai hoĩ gĩ xĩ y ra. Chĩng cĩ gĩ mà nĩp, nó cho ngĩĩĩ đĩ n thĩo bĩ cĩ a, đĩ mĩ y gian nhĩ tĩĩ....'

'Tôi nhĩo khĩ, đĩ làm thuê cho nhĩ nó, ỉn đĩĩ, ỉn khĩt, nó còn đĩnh đĩp, tĩĩn công không trĩ, nhĩ nó tĩm cách đũĩĩ tĩĩ đĩ đĩ quĩt công....'

Và nhiũ u thĩ tĩĩ khĩc, chung quy chĩ là tĩĩ tĩn bĩ o, bóc lĩt, đĩ trĩn nhĩng ngĩĩĩ bĩ quy là đĩ a chĩ, hay ác ỉn, cĩng hào ác bá. Cĩ thĩ là tĩĩ cá biĩt nhĩng nay là tĩĩ chung. Aĩ là đĩĩ tĩng thĩ đĩ cĩ khoĩc cho nhĩng tĩĩ đĩ. Ngĩĩĩ nông dân thĩt thĩ chĩt phĩc, mĩ y aĩ nhĩĩ ra đĩ cĩ cách tĩ cáo, tĩt cĩ đã đĩ c đĩ y bĩ o, đĩ c Đĩĩ 'mĩ m' cho trĩ cĩ.

Thì ríi đư, đư tranh vớ đư a ch, thì phớ có khớ th, chớ a quen thì phớ i t p. Chớ a có ai xu t hi n đư mà đư, thì có th dùng cái c t nhà thay th. Bà con và nh t là các ph n. Gi tay x a xói vào cái c t nhà: 'Mày đã c p c a tao, mày đã đ t nhà tao, mày đã đánh đ p tao th t tàn b o, tao khó nh c làm gi u cho mày, mà mày cho tao ăn đói ăn khát...'. T t c phớ i đ c nhu n nhuy n, t c ch đ n l i nói, đ khi g p 'ng i th t' không ng ng ngừng ái ng i.

Đ n n i mà m t ng i ph n đ ng tu i, r t th ng ng i cha già ch sẵn sóc h ng ngày. Ch nói v i b : 'Ông có bi t tôi là ai không?'. Ng i cha ng m ngùi nhìn đ a con đ t ru t c a mình và nói:: 'Th a bà, con là ng i đ ra bà i'. L i th a nào nung th m th ng, nh ng phớ i h i cái s c ma qu nào đó đã thúc đ y ng i con ch t v n ng i b nh th ? C đó mà lu n ra nh ng ng i kh i x ng!" (Trang 381-382-382)

Theo nh n đ nh c a Đ c Cha Phaolô thì không ai khác, chính ông H là ng i ch u trách nhi m v k t qu kinh hoàng c a cu c c i cách ru ng đ t i mi n B c mà Tr ng Chinh Đẳng Xuân Khu ch là m t th "con dê t th n". Ngài vi t trong H i Ký nh sau:

"Tuy là T ng bí th Đ ng, là lý thuy t gia c a Đ ng, nh ng ít ng i bi t đ n tên tu i ông, đ n m t mũi ông. Ông đ c trao cho là ng i th a hành k ho ch c i cách ru ng đ t, còn ông H Chí Minh 'gi cách đ ng ngoài'. K ho ch đó cũng đ t m c đích ph n nào, vì sau này tại t ng đư trút trên đư ông Tr ng Chinh, mà 'Bác H' là 'nhân t' ch b liên h chút ít. Nh ng làm sao mà che m t đ c đ lu n nhân dân. Ông H là lãnh t t i cao, mà ông Tr ng Chinh ch là tay chân, làm sao công vi c long tr i l đ t đó l i qua m t đ c lãnh t t i cao?..." (Trang 375-376)

Gi a lúc cu c c i cách ru ng đ t đang ti n vào giai đ n kinh hoàng nh t thì nhà c m quy n lên ti ng là có sai l m và ra l nh s a sai. S a sai nh th nào? Vì nh n ra là sai l m nên s a sai hay ch là m t th đ n phép quen thu c c a nh ng ng i c ng s n? S th t ra sao, chúng ta hãy đ c ti p nh ng ch ng t c a c Giám M c Phaolô Lê Đ c Tr ng:

"L i bàn v sai l m. Thi t nghĩ làm gì có th sai l m đ c? Gi s ch có mình Vi t Nam làm c i cách ru ng đ t, chớ a có đâu làm, thì còn có th nói đ n sai l m. Đàng này các b c thầy, các b c đàn anh đã làm, đã rút kinh nghi m. Vi t Nam ch vi c l p l i. Ng i ta đã tính t tr c s có nh ng sai sót. Có th nói, nh ng sai sót c ý! Thà có gi t nh m m i ng i còn h n đ sót m t th ng. Ho c kinh nghi m cho th y là vi c c i cách gây đau kh nh c nh i ch ng nào! Nên gi cách, có vài s a sai ch ng vào đâu c, đ ph n nào làm nguôi lòng dân." (Trang 408))

□ m□ t đ□ n khác, tác gi□ H□ i Ký vi□ t ti□ p:

"Trong cu□ n Biên Niên S□ có nói: 'Cu□ c c□ i cách ru□ ng đ□ t đã hoàn thành, m□□ i tri□ u nông dân có ru□ ng c□ y'. M□ t cu□ c cách m□ ng long tr□ i l□ đ□ t, mà k□ t qu□ có th□ thì cũng khiêm t□ n. Đó ch□ là cái khiêm t□ n gi□ t□ o, s□ th□ c k□ t qu□ to l□ n h□ n vô cùng. L□ y đ□□ c ru□ ng □ tay ng□□ i đ□ a ch□ ra, không ph□ i là vi□ c d□ dàng. Ph□ i có nh□ ng bàn tay m□ nh m□ , đi t□ i tàn b□ o c□ a m□ t chính th□ đ□ c tài chuyên chính... L□ y l□ i ru□ ng đ□ t đ□ chia cho nh□ ng ng□□ i c□ y, không ph□ i là m□ c tiêu chính c□ a vi□ c c□ i cách và chính vi□ c c□ i cách cũng không ph□ i là m□ c tiêu c□ a cách m□ ng. L□ y l□ i ru□ ng đ□ t ch□ là ph□□ ng ti□ n đ□ c□ i cách, chính vi□ c c□ i cách cũng ch□ là ph□□ ng ti□ n cho s□ th□ ng tr□ c□ a giai c□ p vô s□ n. Nói đúng ra cho s□ th□ ng tr□ c□ a Đ□ ng chuyên chính đ□□ c thi□ t l□ p v□ ng ch□ c.

... C□ i cách ru□ ng đ□ t là m□ t cách quét s□ ch nh□ ng đ□ a ch□ , nh□ ng c□□ ng hào ác ôn, ác bá, nh□ ng ng□□ i có uy tín, nh□ ng ng□□ i có m□ m m□ ng đ□ v□□ n lên. T□ t c□ nh□ ng gì mà cách m□ ng cho là đ□ i ngh□ ch, là nguy hi□ m trong hi□ n t□ i và trong t□□ ng lai. Quét s□ ch, đ□ cho xã h□ i tr□ nên m□ t t□ gi□ y tr□ n, đ□ Đ□ ng mu□ n v□ gì thì v□ , theo ý mình." (409-410-411)

Hóa ra t□ t c□ ch□ là m□ t t□ n tu□ ng, m□ t trò l□□ ng g□ t, đ□ i trá không ti□ n khoáng h□ u, ch□ a t□ ng th□ y trong l□ ch s□ m□ y ngàn năm c□ a dân t□ c Vi□ t. Rút cu□ c, ng□□ i nông dân Vi□ t Nam ch□ là m□ t đám n□ n nhân ngâ y th□ , kh□ n kh□ b□ l□ i d□ ng, b□ xúi b□ y lao đ□ u vào nh□ ng trò b□ t nhân man r□ c□ a nh□ ng cu□ c đ□ u t□ d□ n t□ i nh□ ng cu□ c tàn sát đ□ m máu v□ i cái m□ i do đ□ ng và nhà n□□ c treo tr□□ c m□ t là đ□□ c chia chác tài s□ n, ru□ ng n□□ ng đ□ cu□ i cùng v□ n tr□ v□ v□ i c□ nh kh□ rách áo ô m vì ph□ i th□ c hi□ n kh□ u hi□ u "đoàn k□ t dân t□ c, ti□ n lên xã h□ i ch□ nghĩa" b□ ng cách ph□ i trao n□ p tr□ l□ i nh□ ng m□ nh đ□ t nh□ v□ a đ□□ c chia chác đ□ tham gia "h□ p tác xã"! Trong HK toàn t□ p Ph□ n III, đ□ c cha Phaolô vi□ t:

"Nông dân vô s□ n làm gì mà bi□ t suy lu□ n nh□ th□ ? Ng□□ i ta b□ o đánh thì đánh, đ□ p phá thì đ□ p phá. R□ i h□ m□ n nguy□ n v□ i m□ nh b□ ng ch□ ng th□ c. H□ đ□□ c làm ch□ m□ y sào ru□ ng, đ□ r□ i ít lâu n□ a s□ r□ i nh□ ng cái gh□ ch□ nhân. Bâ y gi□ h□ ch□ a bi□ t th□ đầu! T□ m b□ ng đ□□ c trình b□ y m□ t cách r□ t l□ ng l□ y kh□ 60 x 40 có ghi nh□ ng ch□ l□ n v□ i nét đ□ th□ m: Gi□ y ch□ ng nh□ n quy□ n s□ h□ u ru□ ng đ□ t.

...Sau cu□ c đ□ u tranh m□ t m□ i, đ□□ c th□□ ng b□ ng m□ t t□ gi□ y có ghi: 'Gi□ y ch□ ng nh□ n quy□ n s□ h□ u ru□ ng đ□ t' là h□ h□ . Nh□ ng còn ph□ i gi□ cái thành qu□ đó b□ ng 'tăng c□□ ng đoàn k□ t', r□ i

PHAOLÔ LÊ ĐỨC TRƯỜNG

Tác Giả: Trán Phong Vũ

Thứ Hai, 30 Tháng 1 Năm 2012 00:14

Đức Cha đã dạy cho chúng tôi biết sống như thế nào. Đức Cha đã dạy cho chúng tôi biết can đảm đứng lên đấu với sự dữ ra sao. Và hôm nay, sau khi đã nhận mệnh xuôi tay, Đức Cha vẫn còn tiếp tục dạy chúng tôi biết sống và biết chết cho lý tưởng làm người, cho niềm tin, cho công bằng và lòng phẫn, qua cách sống làm chứng cho đời, cho đạo.

* Ngay sau Thánh Lễ an táng Đức Cha Phaolô Lê Đức Trường, nguyên GM Phó tá Tổng giáo phận Hànội, một số anh em trí thức CG trong nước đã chuyển cho nhóm chức trường nguyt san Diän Đän Giäo Dân näi dung cä ba täp Häi Ký cäa ngài. Nhóm chức n Häi Ký toàn täp mang tiêu đề chung "Chäng Tä Cäa Mät Giám Mäc" đã được gäp rút thäc hiän để käp gäi tới đức giä häi ngoäi däp lä Giáng Sinh 2009. Đây cũng là thời gian cä hành Lễ Giä Bäch Nhät cä Giám Mäc Phaolô.